

TÜRK-İŞ | Haber Bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Bayındır Sokak No: 10 Kızılay - Ankara | Tel: (0.312) 433 31 25-29 | Faks: (0.312) 433 85 80 - 433 68 09

facebook.com/turkiskonfederasyonu

twitter.com/turkiskonf

www.turkis.org.tr

26 Ocak 2016

OCAK 2016 AÇLIK ve YOKSULLUK SINIRI

- ✓ ÜCRET-MAAŞ ARTIYOR, FİYATLAR KOVALIYOR...
- ✓ ENFLASYON 2016'YA YÜKSEK ARTIŞLA BAŞLADI:
GIDA ENFLASYONU AYLIK YÜZDE 4,47 ONİKİ AYLIK YÜZDE 15,15 ORANINDA...
- ✓ DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI 1.447 TL, YOKSULLUK SINIRI 4.714 TL
- ✓ BİR KİŞİNİN GEÇİM MALİYETİ 1.782 TL

2016 yılında geçerli olacak asgari ücretin net 1.300 TL'ye yükselmesi, işçi ücretleri ile memur maaşlarına ve emeklilerine yeni yılın ilk ayında yapılan artışlar, emeklilerin maaşlarına getirilen iyileşmeler, bir bütün olarak çalışanların önemli bir bölümünün gelirlerine olumlu yansıdı. Ancak ücret gelirlerindeki artış, başta elektrik olmak üzere temel mal ve hizmetlere yapılan zamlar, vergi ve harçlardaki artışla daha ilk aydan erimeye başladı.

Özellikle çalışanların aile bütçesinde ağırlıklı paya sahip gıda harcamasının, başta ekmek zammı ve elverişsiz hava şartlarına bağlı olarak artan yaşı ve sebze-meyve fiyatları nedeniyle yükselmesi, geçim şartlarına olumsuz yansıdı.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) yirmi dokuz yıldan bu yana her ay düzenli olarak yaptığı "**açlık ve yoksulluk sınırı**" araştırmasıyla çalışanların geçim şartlarını ortaya koymaktadır.

TÜRK-İŞ Araştırmasının Ocak 2016 ayı sonucuna göre;

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı (**açlık sınırı**) 1.447,20 TL,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarı ise (**yoksulluk sınırı**) 4.714,00 TL'dir.
- Bekar **bir çalışanın aylık yaşama maliyeti** ise 1.781,84 TL olarak hesaplandı.

Tablo 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)

	Aralık 2014	Ocak 2015	Aralık 2015	Ocak 2016
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	342,59	348,64	381,94	404,48
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	281,22	287,25	318,17	332,95
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	365,81	372,79	412,38	429,70
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	242,73	248,12	272,77	280,07
Açlık Sınırı	1.232,35	1.256,80	1.385,26	1.447,20
Yoksulluk Sınırı	4.014,17	4.093,80	4.512,25	4.714,00

* Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

TÜRK-İŞ hesaplamasına göre, sağlıklı ve dengeli beslenebilmek için dört kişilik bir ailenin yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı sadece bu ay 62 TL artarken, son bir yıldaki artış 190 TL olarak hesaplandı. Ailenin aylık yaşam maliyetindeki artış ise son bir yılda 620 TL olarak gerçekleşti. Bu tutarın neredeyse üçte birini oluşturan 202 TL'si ise bu ay gerçekleşti.

TÜRK-İŞ'in verileri temel alındığında "mutfak enflasyonu"ndaki değişim 2016 Ocak ayı itibariyle şöyle oldu:

Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarı **bir önceki aya göre** yüzde 4,47 oranında artış gösterdi.

- Yılın **ilk aylık dönemi sonunda** artış oranı yüzde 4,47 olarak hesaplandı.
- Gıda enflasyonunda **son oniki ay itibariyle artış oranı** yüzde 15,15 oldu.
- **Yıllık ortalama artış oranı** ise yüzde 14,36 olarak hesaplandı.

Ocak ayında meydana gelen yüksek oranlı artışın gerisinde özellikle ekmek ile kış mevsimi ve soğukların artmasıyla sebze fiyatında görülen artış bulunmaktadır.

Tablo 2: Gıda Harcamasındaki Değişim

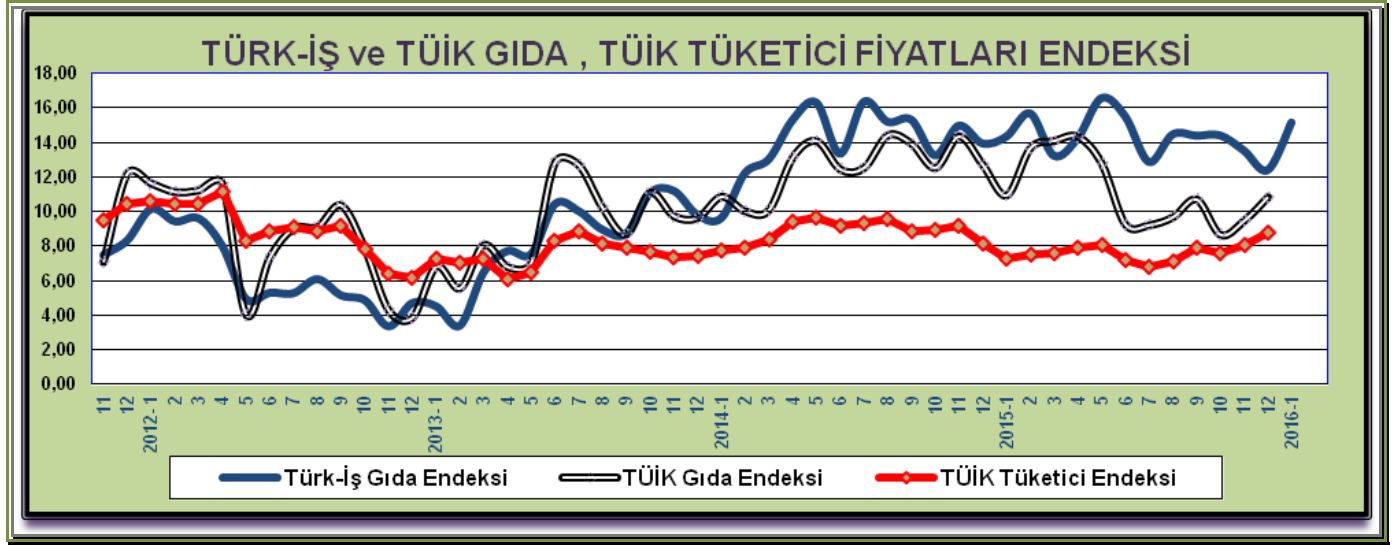
	Ocak 2013	Ocak 2014	Ocak 2015	Ocak 2016
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,78	1,63	1,98	4,47
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	1,78	1,63	1,98	4,47
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	4,55	9,64	14,34	15,15
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	5,93	8,76	14,46	14,36

Gıda harcaması çalışmasına temel alınan beslenme kalıbında yer alan ürünlerin fiyatlarında Ocak 2016 itibariyle gözlenen değişim şöyle olmuştur:

- Süt, yoğurt, peynir grubunda; süt fiyatlarında düşük oranlı artış belirlenirken yoğurt fiyatı aynı kaldı, peynir fiyatı ortalamada değişmedi.
- Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta; et ve tavuk fiyatı değişmedi, balık fiyatı bu ay yine artış gösterdi. Balık fiyatı hesaplanırken -her zaman olduğu gibi- her tezgahta olan, satışı fazla çeşitlere ağırlık verildi. Yumurta fiyatı 2 kuruş geriledi. Sakatat fiyatı yine aynı kaldı. Bakliyat ürünlerinde (nohut, mercimek, kuru fasulye, barbunya vb.); barbunya ve kuru fasulye fiyatları gerilerken, nohut ve mercimek fiyatlarında artış görüldü.
- Yaş sebze-meyve fiyatlarını bu ay kar soğuğu vurdu. Geçtiğimiz ay 3,46 TL olarak hesaplanan ortalama yaş-sebze kilogram fiyatı bu ay 3,67 TL oldu. Ancak ortalama sebze fiyatı geçen ay 3,68 TL iken bu ay -patlıcan, yeşilbiber vb. sebzeler gibi fiyatı artan ürünler hesaplama dışında tutulmasına rağmen- 4,09 TL'ye yükseldi. Ortalama kilogram meyve fiyatı ise 2,94 TL'den bu ay 2,64 TL'ye geriledi. Hesaplama yapılırken -her zaman olduğu gibi- pazardaki mevsim ürünleri esas alındı ve ürünlerin tek tek ağırlığı yerine genel meyve-sebze tüketimi miktarından hareket edildi.
- Ekmek, pirinç, un, makarna, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; ekmekte beklenen fiyat artışı yüzde 25 oranında oldu ve ekmeğin kilogram fiyatı 5 TL oldu. Ancak bazı fırınların, rekabet nedeniyle, eski fiyat üzerinden satışlarını sürdürdüğü dikkati çekti. Aile bütçesinde ve geleneksel beslenmede ağırlıklı yeri bulunan ekmeğin fiyatında gerçekleşen enflasyonun neredeyse üç katı tutarındaki artış, deyim yerindeyse mutfaka "bomba düşmüş" etkisi yarattı. Aynı grupta yer alan pirinç fiyatı biraz gerilerken, makarna, bulgur, un, irmik fiyatı aynı kaldı.

- Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı ve margarin ile zeytinyağı ve ayçiçeği yağı fiyatı yine değişmedi. Zeytin ortalama kilogram fiyatı hem siyah hem yeşil zeytinde arttı. Yağlı tohum (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb) ürünlerinden ceviz ve fındığın fiyatı bu ay biraz gerilerken, fıstık ve ay çekirdeği fiyatı arttı. Şeker, bal, reçel, pekmez ile tuz fiyatı bu ay yine aynı kaldı. Benzeri biçimde baharat (kimyon, nane, karabiber, vb) ürünleri ile salça fiyatı da değişmedi. Çay fiyatındaki ayarlama ile biraz gerileme görülürken, ıhlamur fiyatı yine aynı kaldı.

TÜRK-İŞ Gıda Endeksindeki değişim ile TÜİK Gıda Endeksindeki değişim son oniki aylık dönem itibariyle aşağıdaki şekilde yer almaktadır. Şekilde TÜİK Tüketici Fiyatları Endeksindeki değişime de yer verilmektedir.

Şekilden de görüleceği üzere, 2016 yılının ilk ayında gıda fiyatları tekrar artış eğilimindedir ve 2013 yılından bu yana genel tüketici endeksinin üzerindedir. Dar ve sabit gelirli kesimlerin harcamaları içinde ağırlıklı yeri bulunan gıda fiyatlarındaki artışın etkisi daha fazla olmaktadır.

Konfederasyonumuzca hesaplanan tutarlar ücret düzeyi olmayıp haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. Ancak hanede çalışan sayısının sınırlı ve fakat ele geçen ücretin yetersiz olduğu durumlarda, elde edilen gelir birden fazla kişinin geçimini karşılayamamakta, kişi başına "insanca geçim için" yapılması gereken harcama tutarı yetersiz kalmaktadır.

TÜRK-İŞ'in bu araştırması alanında ilktir. Daha sonra bu alanda yapılan benzeri çalışmalara da örnek olmuştur/olmaktadır. "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" çalışmasında hesaplamaya temel alınan gıda maddelerinin fiyatları, Konfederasyonumuzca piyasadan, market ve semt pazarları sürekli ve düzenli dolaşarak **doğrudan** tespit edilmektedir. TÜİK tarafından derlenen fiyat verileri kullanılmamakta ve fakat, gelişmeleri değerlendirmek ve kıyaslama yapmak için sonradan izlenmektedir. **Çalışma bu niteliğiyle bağımsızdır.**

Konfederasyonumuz her ayın son haftasında ve TÜİK açıklamasından yaklaşık bir hafta önce hesaplama sonuçlarını kamuoyuna açıklamaktadır ve bu yönüyle, tüketici fiyatlarındaki artış eğilimini yansıtan **"öncü gösterge"** niteliğini de taşımaktadır.